

ČLANCI

Uzvišenost liturgijske glazbe

† Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački

Snazan i vrlo konkretan liturgijski simbol kršćanske vjere jest liturgijska glazba, a osobito pjevanje koje je izravno sredstvo sudjelovanja u liturgijskom događaju i kako kaže papa Pio XII. »*liturgiae quasi administra*«. Liturgijska glazba je nezaobilazna u cjelokupnom liturgijskom dinamizmu koji se odvija unutar same Božje Riječi, svakog vjernika pojedinca i zajednice kao mističnog tijela Kristova. Po svojoj ulozi služenja (*munus ministeriale*) ona ima zadaću pod posebnim vidom potaknuti pobožnost i sudjelovanje pojedinca kao vjernika i probuditi jednodušnost vjerničke zajednice u odnosu prema objavljenoj Božjoj Riječi. Da bi ta glazba doista mogla biti u službi liturgijske molitve (*humilis ancilla*) i potpora molitvi, kako kaže treća uputa za ispravnu primjenu Konstitucije o svetoj liturgiji *Liturgicae instaurationes*, mora biti urešena potrebnim svojstvima. Crkva je ta svojstva tijekom povijesti stalno naglašavala, a na posljednjem sveopćem crkvenom saboru sažela u jasne, svima razumljive norme. Da bi glazba dobila doista epitet svetosti i prikladnosti za liturgiju, Konstitucija o liturgiji naglašava: "Sveta će glazba dakle biti to svetija što se tješnje poveže s liturgijskim činom, bilo da ugodnije izrazi molitvu, bilo da promiče jednodušnost, bilo da svete obrede obogati većom svečanošću" (*Sacrosanctum concilium*, br. 112). Te riječi morale bi biti stalno na umu glazbenicima koji se bave ili se žele baviti crkvenom, liturgijskom glazbom, jer tu je rečena bit stvari. Razumljivo je, ako je liturgija *culmen et fons*, kako naglašava konstitucija *Sacrosanctum concilium*, onda sve, a posebno glazba koja sudjeluje u tako uzvišenom liturgijskom činu mora biti uzvišena i urešena svim potrebnim svojstvima; drugim riječima, mora biti tako oblikovana da potiče na molitvu i da sama bude molitva. Kroz dugu crkvenu povijest sklad između liturgije i liturgijske glazbe nailazio je na razne probleme koji su se više ili manje sretno rješavali. Problema ima i danas i trebamo ih biti svjesni. Utjecaji mode i prolaznih stilova postaju sve više dio liturgijske glazbe. Kao da se zaboravlja da glazba ukoliko nije »*fides ex auditu*«, prema riječima sv. Pavla, nije primjerena liturgiji. Zato je ova jubilara godina prilika da se preispita postojeće stanje te odredi perspektiva za novo razdoblje. Sadašnje i buduće stvaralaštvo na tome području moralo bi biti prepoznatljivo i nadahnuto tajnom vjere. Prokušana liturgijsko-glazbena baština, kao što su gregorijansko pjevanje, klasična crkvena polifonija i pučka popijevka, može biti nit vodilja novog glazbenog stvaranja, prilagođenog vremenu i suvremenom čovjeku koji svoga Stvoritelja i Otkupitelja i danas želi hvaliti i slaviti novom pjesmom i novom svirkom.

† Josip Bozanić

Crkvi je, kako nekad tako i danas, posebno na srcu njezina vlastita kultura i umjetnost čemu svakako pripada i crkvena glazba. Liturgijska Konstitucija *Sacrosanctum concilium* stoga naglašava: »Glazbena je baština opće Crkve blago neprocjenjive vrijednosti jer se ističe između ostalih izraza umjetnosti posebno time što sveto pjevanje, združeno s riječima, tvori potrebit i sastavni dio svečane liturgije« (*br. 112*).

Liturgijska je glazba od samih početaka kršćanstva najtješnje povezana s liturgijom i najvjerojatnije pripada u najstarije liturgijske umjetnosti. Kad još nije bilo kršćanskih bazilika, kršćanskih slika i kipova, liturgijska glazba je postojala i pratila kršćansku liturgiju i kršćansku molitvu te unosila u kršćansku dušu zov vječnosti. Stoga nastojmo svom snagom čuvati i promicati čistoću i uzvišenost te vrijedne umjetnosti.

Časopisu *Sveta Cecilija* zahvaljujem na promicanju istinskog crkvenog pjevanja, a svim glazbenim djelatnicima Katoličke Crkve u hrvatskom narodu želim obilježiti nadahnuća Duha Svetoga.

Zagreb, Blagovijest, 25. ožujka 2000.